

1919

SKÁLDSKAPARMÁL.

VÆNGJABIR VAGNAR.

BLETTIR Á SÓL OG
BREYTINGAR Á
LOFTSLAGI JARDAR.

DR. H.P.

Skírnir 1919

Skáldskaparmál.

(Athugasemd).

Í Skáldskaparmálum, 17. kap. (sögu Hrungnis), segir svo í útgáfu Finns Jónssonar af Snorra Eddu, Kbh. 1900: [jötnum] »var illz ván af Pór, ef Hrungnir léti, fyrir því at hann var þeira sterkastr.«

Væri þá þetta þannig að skilja (þó að »Hrungnir« sé ekki rétt þölfallsmynd): Jötnum var ills von af Pór, ef þeir mistu Hrungni, af því að hann o. s. frv.

Í eldri útgáfum af Eddu þeim sem eg hefi séð (Rasks, Arna Magnússonar nefndariunar, Sveinbj. Egilssonar, Þorleifs Jónssonar) stendur: ef Hrungnir léti, fyrir því (hjá Svb. E.: firir) o. s. frv.

Líklega er þetta hvorugt rétt. Þannig mun eiga að rita: Þeim [jötnum] var illz ván af Pór, ef Hrungnir léti fyrir, því at hann var þeira sterkastr. Eða með öðrum orðum, eins og prófessor Finnur hefir prenta látið, að undanteknu greinamerkinu, sem mun vera rangt sett. Og orðin »ef Hrungnir léti fyrir« þýða: ef Hrungnir biði ósigur; sbr. að láta undan. Til stuðnings máli mínu get eg vitnað í það, hvernig Snorri notar orðtæki þetta í öðrum stöðum. Í Ólafs sögu Tryggvasonar (Heimskringla, útg. Finns Jónssonar, Kbh. 1911) 92. kap. segir svo: »aldri skal ek hræddr fara fyrir Sveini konungi bróður þínum, ok ef okrir fundir verða, þá skal hann fyrir láta«. Og í Hákonar sögu Herðibreiðs 5. kap. (áðurnefnd útg. bls. 599) segir Gregorius Dagsson svo: »því at ek ætla enn, sem fyrr hefir verit, at þeir myni fyrir verða láta, ef vér leggjum skeleggliga at« o. s. frv.

Einnig má hér biðja menn að slугa orðið »ófyrirlátssamur«.

Það er að vísu að eins smáatrið, sem hér ræðir um, en þó er ekki alveg þyðingarlaust, að þetta sé rétt haft, og í engu spilt frásögn snillingseins.

Helgi Pjeturss.